

Öğrenme yönetim sistemlerinin (ÖYS) yeniliğin yayılımı kuramı çerçevesinde incelenmesi: Anadolu Üniversitesi tezsiz yüksek lisans öğrenci görüşlerine ilişkin bir araştırma¹

Rezan Özgökçe Koç² , Berrin Özkanal³ 

2 Milli Eğitim Bakanlığı, Şehit Kahraman Çelikbaş Ortaokulu, Antalya, Türkiye.

3 Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Uzaktan Öğretim Bölümü, Uzaktan Öğretim Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye.

ÖZET

Bu araştırma, Anadolu Üniversitesi Uzaktan Öğretim Bölümü Tezsiz Yüksek Lisans öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda Anadolu Üniversitesi Öğrenme Yönetim Sistemini (ÖYS), yeniliğin yayılımı kuramı çerçevesinde incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubu amaçlı örneklem türlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiş ve Anadolu Üniversitesi Uzaktan Öğretim Tezsiz Yüksek Lisans Programında öğrenim gören 20 öğrenci araştırmanın katılımcılarını oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. İçerik analizi yöntemi ile toplanan veriler kod ve temalara dönüştürülerek analiz edilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgular sonucunda öğrenme yönetim sistemlerinin yeniliğin yayılımı kuramının yenilik algısı boyutunda yer alan beş özelliği (göreceli avantaj, uyumluluk, denenebilirlik, karmaşıklık ve gözlenebilirlik) kapsamında sistemin, katılımcıların eğitim gereksinimlerini karşıladığı, öğrenenlerin önceki deneyimleri sayesinde sisteme kolay adapte oldukları ve sistemi yararlı buldukları ortaya çıkmıştır. ÖYS'lerin katılımcılar tarafından özellikle göreceli yarar boyutunda kullanım kolaylığı sağlanması, sadelik ve basitlik nitelikleri ile karmaşıklık düzeyini azalttığı ve böylece sistemin kullanımının arttığı görülmüştür.

ANAHTAR KELİMELER

Uzaktan öğretim, çevrimiçi öğrenme, öğrenme yönetim sistemi, yeniliğin yayılımı kuramı, algılanan yarar.

Examining learning management systems (LMS) within the framework of diffusion of innovation theory: A research on the opinions of Anadolu university non-thesis master's degree students

ABSTRACT

This research aims to examine the Learning Management System of Anadolu University (LMS) within the framework of the theory of diffusion of innovation in accordance with the opinions of Non-Thesis Graduate students of the Department of Distance Education of Anadolu University. The qualitative research method was used in the research. The working group was determined by the criterion sampling method from the intended sample types and 20 students studying in the Distance Education Master's Program of Anadolu University

¹ 28-30 Eylül 2022 tarihinde Anadolu Üniversitesinde gerçekleştirilen 5. Uluslararası Açık ve Uzaktan Öğrenme Konferansı'nda (IODL-2022) özet bildiri olarak sunulmuştur.

Without Thesis formed the participants of the research. A semi-structured interview form was used in the collection of the data. In the analysis of the data, content analysis method was used. The data collected by the content analysis method were analyzed by converting them into codes and themes. As a result of the findings obtained from the study, according to the five characteristics (relative advantage, compatibility, testability, complexity and observability) included in the innovation perception dimension of the innovation diffusion theory of Learning Management Systems, it has been revealed that the system meets the educational needs of the participants, the learners adapt to the system easily thanks to their previous experiences and find the system useful. It has been seen that the LMS's provides ease of use by the participants, especially in the relative utility dimension, reduces the level of complexity with the qualities of simplicity and simplicity, and thus increases the use of the system.

KEYWORDS

Distance education, online learning, learning management system, diffusion of innovation theory, perceived benefit.

Giriş

Gelişen teknoloji ile birlikte toplumsal ve ekonomik alanlarda meydana gelen değişiklikler eğitim alanını da etkilemiş, bu değişimler eğitim ortamlarının çeşitlenmesini sağlayarak, uzaktan eğitim sistemini önemini daha da belirgin hale getirmiştir. Geleneksel eğitimin zaman ve mekân kısıtlamalarını ortadan kaldıran uzaktan eğitim uygulamaları, tarihsel süreç içerisinde teknolojinin gelişimine paralel olarak eğitim ortamlarının da farklılaşmasına neden olmuştur. Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinin uzaktan eğitim alanında yaygın olarak kullanılması etkileşimli iletişimi ve öğrenme ortamlarının daha da zenginleştirilmesini sağlamaktadır. Uzaktan eğitim alanında farklı yaş gruplarından ve mesleklerden bireylerin bir araya geldiği öğrenme ortamları e-öğrenmenin ana bileşeni olarak işlev görmektedir ve öğrenme yönetim sistemi (ÖYS) olarak adlandırılan bu yeni platformlar uzaktan eğitim alanında hizmet veren kurumlar tarafından tasarlanıp geliştirilerek sıkça kullanılmaktadır.

Bununla birlikte gelişen teknolojiye ayak uyduran bireylerin yenilikleri ve bu yeniliklerin yarattığı değişimleri kabul etmesinin teknolojinin sağladığı yarar ölçüsünde olduğu söylenebilir. Bu yaklaşımdan hareketle, bireylerin hızla gelişen teknolojiyi kabullenme ve benimsemesi, ortaya çıkan yenilikleri kullanması ile ilgili davranışların araştırılması için farklı kuram ve modeller geliştirilmiştir. Bu kuramlardan biri olan yeniliğin yayılımı kuramı (Rogers, 2003), bilgi sistemlerinde yaygın olarak kullanılmakta ve yeniliklerin benimsenmesini etkileyen süreci ve faktörleri açıklamaya çalışmaktadır. Rogers (2003, s. 5), yeniliklerin yayılımını "bir yeniliğin belirli kanallar aracılığıyla bir sosyal sistemin üyeleri arasında zaman içinde iletildiği bir süreç" olarak tanımlar. Buna göre "yenilik, sosyal sistem, iletişim kanalları ve zaman" kuramının dört ana unsurunu oluşturmaktadır. Kuramın en önemli sonucu yeniliğin bireyler tarafından benimsenmesi yani kabulü ya da reddedilmesidir. Rogers (2003)'e göre bu kararın belirlenmesinde yeniliğin özellikleri belirleyici olmaktadır. Bu özellikler; göreceli yarar, uyumluluk, karmaşıklık, denenebilirlik ve gözlemlenebilirliktir. Bireylerin bir yeniliği benimseme veya reddetme kararını etkilemesinde yarar algısı önem taşımakta ve yeniliklerin benimsenmesinde göreceli avantaj, uyumluluk, karmaşıklık, denenebilirlik ve gözlemlenebilirlik özellikleri yeniliğin yarar algısı boyutunu oluşturmaktadır. Özellikle günümüzde çevrimiçi öğrenmenin yaygınlaşabilmesinde ÖYS'leri ve ÖYS'lerinin aktif olarak kullanılabilmesi önem taşıdığından, ÖYS'lerinin yeniliğin yayılımı kuramı çerçevesinde incelenmesinin çevrimiçi öğrenmenin etkililiği konusunda alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kavramsal Çerçeve

Uzaktan Öğrenme ve Çevrimiçi Öğrenme

Eğitimde bir alternatif olarak ortaya çıkan uzaktan öğrenme, 1700'lü yıllara kadar uzanan geçmişi ile günümüzde birçok eğitim kurumu tarafından tercih edilen önemli bir eğitim modeli olarak değerlendirilmekte ve tarihsel gelişim süreci içerisinde farklı tanımlarla açıklanmaktadır.

Keegan (1986) uzaktan eğitimi; öğrenen ve öğretmenin farklı mekânda bulunduğu, kurumsal bir yapının içerisinde yer alan, dijital ortamların ve modern teknolojinin çift yönlü iletişime olanak sağlaması için kullanıldığı öğrenme süreçleri olarak tanımlarken, Simonson vd. (2006, s.7) ise uzaktan eğitimi öğrenen ve öğretmenin aynı mekânda olmadığı, öğrenenlerin, eğitim kaynakları ve öğretmenlerle "etkileşimli uzaktan eğitim teknolojileriyle" iletişime geçtiği, "kurum tabanlı ve yapılandırılmış" eğitim olarak tanımlamaktadır.

21. yüzyıla gelindiğinde uzaktan eğitimin tasarım ve sunumunda e-öğrenme, çevrimiçi öğretim ve öğrenme ve bilgisayar destekli öğrenme gibi kavramların ortaya çıktığı görülmektedir. Bu kavramlar ortam tabanlı öğretim ve öğrenmenin alt kümeleri olarak belirtilir (Brintley, Walti ve Zawacki-Richter, 2004). Bu kavramlardan e-öğrenme; geleneksel eğitim yöntemleri ile verilemeyen ve birçok teknoloji destekli öğretim tasarım seçenekleri sunmakta ve "nerede, ne zaman, ne istersen öğren" anlayışıyla hareket etmektedir. E-öğrenmeye ilişkin günümüzde artan önem eğitime erişimde güçlük çekenlere erişimden ziyade öğrenmede teknoloji kullanımına doğru gitmektedir (Evans ve Haughey, 2014, s. 133).

E-öğrenmenin bir alt kümesi olan ve içerik sunumunun ve öğrenen-öğreten iletişiminin ön planda olduğu çevrimiçi öğrenme ise bireysel ve grup ortamında eşzamanlı ve eşzamansız iletişim sağlayan internet tabanlı bir dizi uygulama (Garrison ve Cleveland-Innes, 2010, s. 19) olarak tanımlanmaktadır. Ally (2011, s.17) ise çevrimiçi öğrenmeyi; "Öğrenme materyallerine erişmek için İnternetin kullanımı; içerik, öğretmen ve diğer öğrencilerle etkileşimde bulunmak; bilgi sahibi olmak, bireysel anlam oluşturmak ve öğrenme deneyimiyle gelişim sağlamak için öğrenme süreci boyunca destek almak" olarak tanımlamaktadır. Bu tanımlarda da görüldüğü gibi çevrimiçi öğrenme; farklı iletişim biçimlerini (metin, sözel, görsel) birleştirme potansiyelini bünyesinde barındıran ve bağımsız bir öğrenen, diğer bir ifade ile öğrenen merkezli bir yaklaşım üzerine odaklanan ve aynı zamanda öğretmen ve öğrenen arasında etkileşimli bir iletişimi teşvik eden bir süreçtir.

Çevrimiçi öğrenme günümüzde yaygınlaşmakta ve özellikle üniversiteler tarafından sunulan çevrimiçi programlar ve dersler giderek artmaktadır. Pandeminin etkisiyle çevrimiçi uygulamalar ilköğretim düzeyine kadar inmiş durumdadır. Dolayısıyla bu durum çok yönlü öğrenme olanakları sunan yeni öğrenme ortamlarını oluşturan çevrimiçi platformların yaratılmasına olanak sağlamaktadır (Mbatı ve Minnaar, 2015).

Öğrenme Yönetim Sistemleri

Uzaktan eğitim alanında sıklıkla kullanılan çevrimiçi platformlar, e-öğrenmenin ana bileşeni olarak işlev görmektedir. Çevrimiçi öğrenmeyi destekleyen bu araçlar, tartışma forumları, sohbet ve dosya paylaşımı gibi çok çeşitli uygulamaları kapsamakta ve içerik dağıtımı ile katılan kişiler arasında işbirliğini teşvik ederek, öğrenme sürecindeki farklı etkinlikleri desteklemek için kullanılmaktadır. Bu farklı araçları, öğrenme yönetim sistemi (ÖYS) gibi tek bir sistemde birleştirmek mümkündür. WebCT, BlackBoard ve Moodle bunlara örnektir (Govender, Dhurup ve Mudaly, 2014, s. 377).

Çevrimiçi öğrenme süreçlerinde, dijital ders malzemelerinin ve içeriklerinin kullanım oranının giderek yükselmesiyle birlikte bu ortamlarda kritik bir rol oynayan ÖYS'ler, ders içeriğini verimli bir şekilde yöneten ve sunan merkezi bir platform olarak uzaktan eğitimi kolaylaştırmada büyük bir önem kazanmaktadır. Bu platformlar çeşitli öğrenme materyalleri sunma, bu materyalleri paylaşma ve tartışma, sunulan dersleri yönetme, ödev alma, sınavlara girme ve bunlara ilişkin geribildirim sağlama, materyalleri düzenleme, öğrenci, öğretmen ve sistem kayıtlarını tutma, raporlama (Süral, 2010) gibi pek çok avantaja sahiptir. Öğrenenlere zaman ve mekân konusunda esneklik sağladığından diğer bir ifade ile yer ve zaman sınırlaması olmadığından ve ÖYS'lerini kullanmak için kullanıcıların ek yazılım yüklemesine gerek olmadığından kullanımı kolay uygulamalardır. Bu olumlu özellikler dışında ÖYS'ler bazı olumsuz özelliklere de sahiptir. Bunlar; öğrenen merkezli olmaktan ziyade ders merkezli olma, öğretmenler açısından teknik bir uzmanlık gerektirdiği için pedagojik sonuçlar açısından eğitim kalitesinin düşmesine yol

açabilme ve öğretmenlerin bilgi yönetimi becerilerinin zayıf olması gibi nedenlerle kurumlar açısından riskli görülebilir (Al-Handhali vd., 2020).

Anadolu Üniversitesi Öğrenme Yönetim Sistemi Uygulamaları

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde e-öğrenme hizmetleri ilk kez 1999 yılında internet üzerinden deneme sınavlarının (e-sınav) yapılmasıyla başlamıştır. Daha sonra sırasıyla internet üzerinde ders kitaplarının (e-kitap), derse ilişkin alıştırmaların ve çoklu ortam yazılımlarının (e-alıştırma, e-ders) yayınlanması ve akademik danışmanlık hizmetleri (e-danışmanlık) gibi hizmetlerin sunulması şeklinde gerçekleşmiştir. Böylece Açıköğretim E-Öğrenme Portalı kurulmuştur. Bu portal 2000'li yılların sonunda bir milyondan fazla öğrenci tarafından kullanılarak ülkenin en büyük öğrenme portalı haline gelmiştir. 2011 yılında Açıköğretim E-Öğrenme Portalı tablet ve telefon gibi mobil işletim sistemlerine uygun hale getirilmeye çalışılmıştır. 2014 yılında Açıköğretim E-Öğrenme Portalı'na e-öğrenme malzemeleri (konu anlatım videoları, deneme sınavları, alıştırmalar soruları gibi çeşitli içerikler) eklenerek öğrencilerin bireysel öğrenmelerine katkı sağlanmıştır. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi günümüzde yükseköğretimde açık ve uzaktan öğretim yöntemlerini sürekli yenileyerek e-öğrenme alanında ilkleri uygulamaya koyan Mega Üniversiteler arasında yer almaktadır. Bu sayede örgün eğitime devam edemeyen pek çok öğrenciye öğrenme kolaylığı sağlamaktadır (Anadolu Üniversitesi, 2022).

Anadolu Üniversitesi açık ve uzaktan öğrenmede sunduğu eğitim hizmetlerini açık kaynak kodlu bir ÖYS olan Canvas üzerinden yürütmektedir. 2011 yılında ilk sürümü yayınlanmış olan Canvas e-öğrenme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde kolaylık sağlamaktadır. Sistem işbirliğine dayalı çalışmaların, rozet sistemi uygulamalarının ve tartışma forumlarının olması bakımından esnek öğrenme ortamları oluşturmaktadır. Sistemin duyarlı (reponsive) yapısından dolayı her türlü işletim sistemi, tarayıcılardan ve mobil araçlardan erişim gerçekleştirilebilmektedir (Kandemir, 2013).

Anadolu Üniversitesi Canvas öğrenme yönetim sistemini 2021 yılında Mergen "bilgiyi elinde tutan, bilgiye hükmeden" adıyla kullanmaya devam etmiştir (Anadolu Öğrenme Yönetim Sistemi, 2022). Üniversite öğrencileri sisteme "mergen.anadolu.edu.tr" web adresi üzerinden kullanıcı adı ve şifreleri ile giriş yapabilmektedir. Tüm öğrenenler öğretim üyelerinin derslerinde oluşturdukları öğrenme malzemelerine "modül" şeklinde haftalık olarak görüntüleyebilmekte, çevrimiçi derslere katılarak gerçek sınıf deneyimi yaşayabilmekte, farklı zamanlarda kayıtlı dersleri dinleyerek tekrar etme imkânı bulabilmektedirler. Ayrıca öğrenciler sistem üzerinden ödevler ve tartışma forumlarına katılabilmekte, her türlü sorularına sistem üzerinden hızlı bir şekilde cevap alabilmektedirler.

Mergen öğrenme yönetim sisteminde ders içeriği ve etkinliklerin sunumu öğrencilerin süreci kolay ve anlaşılır bulmasına yardımcı olacak şekilde planlanmaktadır. Buna göre sistemde ders menüsünün içerisinde bulunan ders bilgileri, ders içeriği, ders araçları yer almaktadır. Ders bilgileri kısmında duyurular (öğrencilere ders etkinlikleriyle ilgili bilgiler vermek amacıyla kullanılmakta) bulunmaktadır. Ders içerikleri kısmında ise ders yapısına bağlı olarak içeriğin öğrenciye en hızlı şekilde sunulması amaçlanmaktadır. Ders araçları kısmında ders içinde kullanılan ve öğrenenlerin kullanması için sunulan canlı ders, takvim, tartışmalar (forum), notlarım, dosyalar ve sayfa alanları yer almaktadır (Uça Güneş ve Usta, 2017).

Yeniliğin Yayılımı Kuramı

Yenilik, bir kişi ya da topluluk tarafından yeni olarak algılanan bir fikir, yöntem veya donanım olarak tanımlanmakta ve kişilerin yeniliği algılama durumları, yeniliğe yönelik tepki olarak görülmektedir (Rogers, 2003). "Yeniliğin Yayılımı Kuramı" yeniliklerin yayılımını "bir yeniliğin belirli kanallar aracılığıyla bir sosyal sistemin üyeleri arasında zaman içinde iletiildiği bir süreç" olarak tanımlar (Rogers, 2003, s. 5).

Rogers (2003) yenilikler bir toplumsal sistem içinde yayılırken, bu yayılıma bireylerin uyum sağlama durumlarının farklılık gösterdiğini belirtmektedir. Bu farklılıklar beş benimseyici

kategorisi olarak açıklanmaktadır. Bunlar; yenilikçi, ilk benimseyici, erken çoğunluk, geç çoğunluk ve yavaş davrananlardır. Bununla birlikte dijital teknolojilerin yayılımı, benimsenmesi ve topluma entegre olması düşünüldüğünde, beş kategoriye benimseyen kişilerin bir yeniliği kabul etme kararı ve yeniliği benimseme oranının, benimseyenin yeniliği algılamasından etkilendiği belirtilmektedir (Dingfelder ve Mandell, 2011). Bu noktada Rogers (2003, ss 15-16), yeniliğin algılanan yararını (1) göreceli avantaj, (2) uyumluluk, (3) karmaşıklık, (4) denenebilirlik ve (5) gözlemlenebilirlik olarak ele almış ve "bireylerin bu özelliklere ilişkin algılarının yeniliklerin benimsenme oranını yordadığını" belirtmiştir. Bu özellikler aşağıda açıklanmaktadır:

Göreceli avantaj: Rogers (2003, s.15) göreceli avantajı "bir yeniliğin yerini aldığı fikirden daha iyi olarak algılanma derecesi" olarak tanımlamıştır. Bir yeniliğin çok fazla avantaja sahip olması önemli değil, önemli olan bireyin yeniliği avantajlı olarak algılayıp algılamadığıdır. Bir yeniliğin algılanan göreceli avantajı ne kadar büyükse, benimsenme hızı o kadar hızlı olacaktır. Yeniliklerin maliyet ve sosyal statü gibi motivasyon yönleri, göreceli avantajın unsurlarıdır. Örneğin; öğretmenler, öğretimlerinde teknolojinin bir değeri olduğunu görürlerse, onu kullanacaklardır (Finley, 2003; McKenzie, 2001). Buna göre bireylerce yenilik ile ilgili pratik olma, kolaylık, kullanılabilirlik vb. gibi nitelikler göreceli avantajı belirlemektedir. Göreceli avantaj özelliğinde, yeniliğin algılanan avantajına bağlı olarak yeniliğe uyumun kolaylaştığı belirlenmiştir (Teng vd., 2002).

Uyumluluk: Uyumluluk, Rogers (2003, s.15) tarafından "bir yeniliğin hedef kitlenin beklentileri, gereksinimleri, mevcut değerleri ve geçmiş deneyimleri ile tutarlı olarak algılanma derecesi olduğunu" ifade etmektedir. Bir sosyal sistemin değer ve normlarıyla bağdaşmayan bir fikir, uyumlu bir yenilik kadar hızlı benimsenmeyecektir. Eğer yenilik toplumun değer yargıları ile uyumsuzluk gösterirse bu durum benimsenmesini engelleyebilmektedir. Örneğin bilgi ve iletişim teknolojilerinin bireysel ihtiyaçlarla uyumlu olmaması, bireyin BT kullanımını olumsuz etkileyebilir (McKenzie, 2001).

Karmaşıklık: Rogers (2003, s.15), karmaşıklığı "bir yeniliğin anlaşılması ve kullanılmasının nispeten zor olarak algılanma derecesi" olarak tanımlamıştır. Rogers'ın belirttiği gibi, diğer özelliklerin aksine karmaşıklık, benimseme oranı ile negatif ilişkilidir. Bu nedenle, bir yeniliğin aşırı karmaşıklığı, benimsenmesinde önemli bir engeldir. Rogers'ın sözünü ettiği karmaşıklık özelliği bazı araştırmacılarca kullanım kolaylığı (ease of use) olarak belirtilmiştir (Jebeile ve Reeve, 2003). Karmaşıklık genellikle kullanıcıların bilgi, deneyim, uzmanlık veya profesyonellik seviyesi ile ilişkilendirilmektedir. Yeniliğin karmaşıklık derecesi ile yeniliğe uyum arasında negatif bir ilişki söz konusudur. Yenilik ne kadar az karmaşıksa o kadar kolay uyum sağlanmaktadır.

Denenebilirlik: Rogers (2003, s.16) denenebilirlik özelliğini "yeniliğin kullanıcılar tarafından test edilme derecesi olarak belirtmektedir. Ayrıca denenebilirlik, benimseme oranı ile olumlu yönde ilişkilidir. Bir yenilik ne kadar çok denenirse, benimsenmesi o kadar hızlı olur. Denenebilir bir yeniliğin onu benimsemeyi düşünen ve yaparak öğrenebilen kişi için daha az belirsiz olmasını temsil eder.

Gözlemlenebilirlik: Yeniliğin yayılımının son özelliği Rogers (2003, s.16) tarafından gözlemlenebilirlik olarak belirtilmekte ve gözlemlenebilirlik "bir yeniliğin sonuçlarının başkaları tarafından görülebilir olma derecesi" olarak tanımlanmaktadır. Göreceli avantaja benzer şekilde, uyumluluk, denenebilirlik ve gözlemlenebilirlik aynı zamanda bir yeniliğin benimsenme oranı ile pozitif olarak ilişkilidir. Rogers (2003), daha fazla göreceli avantaj, uyumluluk, denenebilirlik ve gözlemlenebilirlik sunan yeniliklerin diğer yeniliklerden daha hızlı benimseneceğini savunmuştur.

Yeniliğin yayılımı kuramı çerçevesinde gerçekleştirilen ve Rogers'ın teorik çerçevesini kullanan araştırmalar arasında çok az çalışma öğrenme yönetim sistemleri ve kullanıcı algıları üzerine gerçekleştirilen nicel çalışmalardır. (Mkhize vd., 2017; Govender vd., 2014). Özellikle pandemi süreci ile birlikte çevrimiçi öğrenmenin yaygınlaşması, çevrimiçi öğrenmede içerik ve değerlendirme aracı olarak kullanılan ve öğrenen-öğrenen, öğrenen-öğreten ve öğrenen-kurum iletişiminde yaygın olarak kullanılan öğrenme yönetim sistemlerinin öğrenenler tarafından

yenilikçi bir öğrenme aracı olarak kabul edilip edilmediği bu noktada önemli görülmektedir. Venkatesh ve Davis (2000), en iyi teknoloji tabanlı sistemlerin bile amaçlanan kullanıcılar tarafından kabul edilmediği takdirde işe yaramayacağını belirtmektedir. Bu çalışma, yenilikçi bir eğitim platformu olan ÖYS'lerin öğrenenler tarafından kullanılma nedenlerini yeniliğin yayılımı kuramında yer alan yeniliğin algılanan özelliklerine (göreceli avantaj, uyumluluk, karmaşıklık, denenebilirlik ve gözlemlenebilirlik) göre öğrenen görüşleri doğrultusunda incelemeyi ve bu platformun öğrenenlerin kullanımına etki eden faktörleri belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğrenenlerin ÖYS'lerin algılanan yarar boyutunda göreceli avantaja ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Öğrenenlerin ÖYS'lerin algılanan yarar boyutunda uyumluluğa ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Öğrenenlerin ÖYS'lerin algılanan yarar boyutunda karmaşıklığa ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğrenenlerin ÖYS'lerin algılanan yarar boyutunda denenebilirliğe ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Öğrenenlerin ÖYS'lerin algılanan yarar boyutunda gözlemlenebilirliğe ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, veri toplama ve analiz süreçlerine yer verilmiştir.

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırma deseni ile gerçekleştirilmiştir. Temel nitel yaklaşımla bir sürecin, bir olgunun veya ilgili katılımcıların konuya ilişkin görüşleri anlaşılıp keşfedilmeye çalışılarak kişilerin perspektiflerinin ortaya konması hedeflenir. Nitel araştırma yaklaşımında gözlemler, görüşmeler, yöneltilen sorular ve odak noktası önceden belirlenmiş ilişki ve iletişim araştırmanın kuramsal yapısıyla bağlantılı bir şekilde yürütülmektedir (Merriam, 2009). Bu tür araştırmalarda verinin sağlandığı kaynağın araştırmanın üzerinde durduğu olguyu yaşayan ve bunu yansıtabilen kişiler olması önemli görülmektedir (Creswell, 2016; Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Çalışma Grubu

Nitel araştırmalarda olguyu yaşayan kişileri temsil etmek için ölçüt örnekleme kullanılmaktadır (Creswell, 2016). Buna göre örneklemede önceden belirlenmiş ölçütleri karşılayan durumlar çalışılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Çalışma grubu ölçüt örnekleme ile belirlenmiştir, araştırmada yer alacak katılımcılar öğrenme yönetim sistemlerini öğrenme-öğretme süreçlerinde kullanmalarına göre çalışmaya dâhil edilmişlerdir. Böylece araştırmaya konu olan ve bu olguyu yaşayan kişilerin deneyimleri yansıtılmaya çalışılmıştır.

Bu makale araştırma ve yayın etiğine uygun olarak hazırlanmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 2021-2022 öğretim yılı güz döneminde Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uzaktan Eğitim Bölümünde tezsiz yüksek lisans yapan 15'i kadın 5'i erkek olmak üzere 20 öğrenci oluşturmaktadır. Nitel araştırmalarda çalışma gurubunun büyüklüğü konusunda bir sayı ölçütü olmadığından (Hackett ve Schwarzenbach, 2016), çalışma gurubu araştırmacının ihtiyaç duyduğu bilgi gereksinimini karşılamasını dikkate alarak belirlenmiştir. Araştırmanın katılımcıları öğrenci olmalarının yanı sıra farklı branşlarda ve cinsiyetlerde çalışmakta olan öğretmen ve öğretim elemanlarından oluşmaktadır.

Tablo 1 Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Kıdem (yıl)	Branş	BİT Deneyimi
K1	Erkek	39	1	Sosyolog	Yüksek
K2	Kadın	40	10	Öğretmen	Orta
K3	Kadın	27	5	Öğretmen	Orta
K4	Erkek	26	3	Teknisyen	Yüksek
K5	Erkek	42	10	Öğretim Görevlisi	Yüksek

K6	Kadın	41	21	Yönetici Asistanı	Yüksek
K7	Kadın	39	16	Öğretmen	Orta
K8	Kadın	40	19	Öğretmen	Orta
K9	Kadın	36	12	Öğretmen	Yüksek
K10	Kadın	32	7	Memur	Yüksek
K11	Erkek	49	26	Fizyoterapist	Orta
K12	Kadın	44	18	Memur	Orta
K13	Kadın	31	9	Öğretmen	Orta
K14	Kadın	33	7	Öğretmen	Orta
K15	Kadın	34	11	Öğretmen	Orta
K16	Kadın	37	17	Öğretmen	Orta
K17	Erkek	47	26	Memur	Orta
K18	Kadın	32	11	Öğretmen	Orta
K19	Kadın	43	22	Yönetici Asistanı	Yüksek
K20	Kadın	40	11	Öğretmen	Orta

Veri Toplama ve Analiz Süreci

Verilerin toplanmasında görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda yeniliğin yayılımı kuramı ile ilgili alanyazın taraması yapılmıştır. Alanyazın taraması sonucunda hazırlanan sorular alan uzmanının da görüşleri alındıktan sonra yarı yapılandırılmış görüşme formuna aktarılmıştır. Formun ilk kısmında katılımcılara ilişkin demografik bilgileri (yaş, cinsiyet, meslek, kıdem ve bilişim teknolojileri "BİT" araçlarını kullanma düzeyleri) ile ilgili tanımlayıcı sorulara yer verilmiştir (Tablo 1). İkinci kısımda ise yeniliklerin algılanan özelliklerine ilişkin beş açık uçlu soru yer almıştır. Görüşme formu, uzaktan eğitim yüksek lisans programında öğrenim gören iki öğrenci ile yapılan pilot uygulamanın sonucunda soruların işlerliği açısından problem olmadığı görüldükten sonra katılımcılara uygulanmıştır. Uygulama uzaktan eğitim öğrencileri ile gerçekleştirildiğinden ve farklı şehirlerden öğrenciler araştırmaya dahil olduğundan yüz yüze görüşme yapılamamıştır. Katılımcılar ile yapılacak görüşmelerin yüz yüze gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı durumlarda, elektronik ortamlarda soruların yöneltmesi ve yine aynı yolla cevaplanması sağlanarak çevrimiçi yöntemlerle de veri toplanabilmektedir (Seggie ve Bayyurt, 2017). Bu doğrultuda katılımcılarla yapılan telefon görüşmeleri dijital ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmış ve en kısa sürede değiştirilmeden metin haline dönüştürülmüştür. Ayrıca görüşme formunun sadece bilimsel amaçlar için kullanılacağı ve gönüllülük esasına dayandığı ile ilgili hazırlanan bir onay metni katılımcılara elektronik ortamda iletilerek onayları alınmıştır.

Verilerin analizinde içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır. İçerik analizi, verilerin derinlemesine analizinin yapıldığı ve analiz sonuçlarının kodlanarak temalara dönüştürüldüğü bir yöntemdir (Sönmez ve Alacapınar, 2013). Araştırma yirmi katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Kodlama işlemi için soru sayısı kadar tablo oluşturulmuştur. Buna göre katılımcıların her soruya verdikleri yanıtlar ayrı tablolara işlenmiştir. Araştırmada yer alan katılımcıların kimlikleri belirtilmeden "K1, K2, ..., K20" şeklinde ifade edilmiştir.

Bulgular

Araştırmada katılımcı görüşlerinden elde edilen yeniliğin yayılımı kuramında yer alan yeniliğin algılanan özelliklerine (göreceli avantaj, uyumluluk, karmaşıklık, denenebilirlik ve gözlemlenebilirlik) ilişkin veriler aşağıda tablolar halinde verilmektedir.

Yeniliğin Algılanan Göreceli Avantaj Özelliğine İlişkin Bulgular

İlk soruda katılımcıların öğrenme yönetim sistemini geleneksel öğrenme sistemine göre değerlendirmeleri istenmiştir. Bu soru doğrultusunda katılımcıların verdiği yanıtlar, sistemin

avantajları ve dezavantajları olarak iki kategoriye ayrılmıştır. Buna göre sistemin avantajlı yönleri 12, dezavantajlı yönleri ise altı kod şeklinde göreceli avantaj temasında toplanmıştır.

Tablo 2 Katılımcıların göreceli avantaj özelliğine ilişkin görüşleri

Göreceli Avantaj		Dezavantaj	
Avantaj	f	Dezavantaj	f
Kullanışlılık (K1, K2, K4, K5, K6, K7, K10, K14)	8	Etkileşim yetersizliği/Geri bildirim yetersizliği (K1, K3, K7, K9, K11, K16, K17)	7
Kolaylık (K3, K4, K5, K6, K7, K9, K14, K15)	8	Bilişim alt yapısı yetersizliği (K2, K3, K12, K16, K19, K20)	6
Ders tekrarı yapılabilmesi (K6, K8, K16, K17, K20)	5	BİT gerekliliği (K5, K18)	2
Sadelik (K2, K10, K19, K20)	4	Sadece uzaktan eğitim için ideal (K7)	1
Birden fazla etkinliğin bulunması (K14, K16, K18, K20)	4	Aktif kullanılmama (K5)	1
Modüler yapı olma (K6, K7, K8, K13)	4	Ödev yükleme sorunu (K1)	1
Etkileşimli iletişim/Geri bildirim (K8, K13, K14)	3		
Bireysel öğrenmeyi destekleme (K3, K8)	2		
İyi tasarım (K4, K5)	2		
Temel ihtiyaçlara yanıt verme (K5)	1		
İçeriği çok iyi barındırma (K4)	1		
Düzenlilik (K7)	1		

Tablo 2’de görüldüğü gibi katılımcılar öğrenme yönetim sisteminin avantajlarını en fazla; kullanışlılık, iyi tasarım, etkileşimli iletişim, bireysel öğrenmeyi destekleme, birden fazla etkinliğin olması, sadelik ve kolaylık kodları ile tanımlamışlardır. Katılımcıların öğrenme yönetim sistemlerinde tanımladıkları dezavantajlar ise daha çok etkileşim yetersizliği, bilişim alt yapısı yetersizliği ve bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) gerekliliği kodları olarak belirtilmiştir. Katılımcıların yeniliğin “göreceli avantaj” özelliğine ilişkin betimleyici bazı ifadeleri aşağıdadır:

K5: “Bir avantaj olarak bakıldığında öğrenimi kolay, kullanıcı dostu bir ara yüze sahip neyin nerde olduğunu bulmakla ilgili gerek öğrenenin gerekse öğretmenin zorluk çekmeyeceği bir platform, sonuçta her ne kadar ben farklı öğrenme yönetim sistemlerinden bahsetsem de bunların kullanımı baya bir tecrübeye gerektirebiliyor. Yani sıfırdan öğrenim sistemleriyle tanışan bir kişinin çok asgari seviyede bilgi iletişim teknolojilerini biliyor olması Canvas’ı rahatlıkla kullanabileceğini düşündürüyor. (Kullanışlılık-kolaylık)”

K4: “Kullanmış olduğumuz Mergen Öğrenme Yönetim Sistemleri yani şu an benim kullanmış olduğum diğer sistemler arasında en iyisi tabi ki buna Moodle ondan sonra Sakai vs. bunlar içine giriyor zaten yani karşılaştırmaları bu üçü arasında yapıyorum. Gayet iyi bunu neden söylüyorum çünkü ara yüzü çok daha böyle nasıl söyleyeyim grafikler vs. çok iyi yapılmış uyarlanmış yani öğrenen çok rahat bir şekilde aramak istediği herhangi bir şeyi bu tartışmalardaki yazmış olduğu işte konular olsun vs. bunlara çok rahat ulaşabiliyor. Bu nedenle Mergen’i bu yüzden çok beğendim ben, gayet iyi bir sistem. Avantajlar dediğim gibi aslında kolay kullanılabilir olması ve içeriği çok iyi barındırıyor, bunu yapabilen çok az sistem vardır ÖYS sistemi bu yüzden avantajı bana göre en büyük avantajı bu. Şöyle yani nasıl söyleyeyim karışık bir görüntüsü yok ama içeriği çok iyi hapsedebiliyor, gayet iyi yani menüleri fazla olduğu için, evet tasarımı çok iyi. (İyi tasarım- İçeriği iyi barındırma)”

K9: “ Tabi ki şöyle söyleyebilirim Canvas Öğretim Yönetim Sisteminde bir dersle ilgili tüm içeriklere ulaşabiliyorum, dersle ilgili dosyalara ulaşabiliyorum, ödev yönergelerine ulaşabiliyorum, derslerle ilgili duyurular kısmına ulaşabiliyorum bu açıkçası sevdiğim beğendiğim yönleri ama ne olursa olsun biz bu sistemi uzaktan yaptığımız, online yaptığımız için etkileşimde ee eksik kaldığını düşünüyorum açıkçası yani tamam derslere canlı derslere katılıyoruz ama tartışma sorularında yüz yüze bir tartışma platformu olsa daha etkili olur ben bu şeyi eksik buluyorum. Yani etkileşimde sınırlı buluyorum diyebilirim. (Kolaylık- Etkileşim /Geri bildirim yetersizliği)”

K16: "Öğrenciler açısından da bazen topluluk içerisinde çok tanınma olmadığı için ya da öğrencilerin birbiriyle etkileşimi zayıf olduğu için oradaki sorularda olsun, konuşmalarda, paylaşımlarda olsun ister istemez bir geri çekilmeye neden olabilir. Çünkü öğrenciler arasında bir etkileşim, paylaşma yok sadece öğrenci-öğretmen şeklinde ilişki var Canvas'ta oda tüm paylaşımlara maalesef fırsat vermiyor. (Etkileşim /Geri bildirim yetersizliği)"

Yeniliğin Algılanan Uyumluluk Özelliğine İlişkin Bulgular

İkinci soruda katılımcılara "ÖYS'lerin eğitim gereksinimlerini karşılayıp karşılamadığı sorulmuştur?" Verilen cevapların sistemin olumlu yönleri ve olumsuz yönleri olmak üzere iki kategoride toplandığı görülmüştür. Sistemin olumlu yönleri on, olumsuz yönleri ise üç kodda toplanmıştır.

Tablo 3 Katılımcıların uyumluluk özelliğine ilişkin görüşleri

Uyumluluk			
Olumlu	f	Olumsuz	f
Eğitim gereksinimlerini karşılama (K2, K3, K4, K6, K7, K8, K9, K13, K14, K17, K20)	11	Etkileşim yetersizliği (K1, K5)	2
Etkileşimli iletişim /Geribildirim sağlama (K2, K7, K13)	3	Ünite/konuların sıralı olmaması (K1)	1
Aynı anda birden fazla etkinlik yapabilme (K9, K16, K18)	3	Aktif kullanılmama(K5)	1
Erişim kolaylığı (K13, K8, K9)	3		
Modüler yapı (K8, K20)	2		
Basitlik (K10, K20)	2		
İçeriği çok iyi barındırma (K4)	1		
Hatırlatıcı takvim özelliği (K7)	1		
Ders tekrarı yapılabilmesi (K8)	1		
Kullanışlılık (K4)	1		

Tablo 3'e göre katılımcıların ağırlıklı olarak sistemin olumlu yönleri üzerinde durduğu söylenebilir. Öğrenme yönetim sisteminin olumlu yönleri daha çok; "eğitim gereksinimlerini karşılama, etkileşimli iletişim, aynı anda birden fazla etkinliğin yapılabilmesi, geribildirim, erişim kolaylığı, ayrıntılı modüler yapıya sahip olma, basitlik" olarak belirtilmiştir. Sistemin olumsuz yönleri ise "ünite/ konuların sıralı olmaması, etkileşim yetersizliği, aktif kullanılmama" olarak tanımlanmıştır.

Katılımcıların yeniliğin özelliklerinden uyumluluk temasına ilişkin betimleyici bazı ifadeleri şunlardır:

K2: "Mergen öğrenme yönetim sistemi sayesinde istediğim zaman hocalarımla iletişim kurabiliyorum, düşüncelerimi paylaşabiliyorum onlardan çok uzun süre olmamakla birlikte dönüt alabiliyorum. Aynı zamanda bu platform üzerinde arkadaşlarımla da haberleşme imkânım olabiliyor. Bence yeterli diye düşünüyorum. (Etkileşimli iletişim /Geri bildirim sağlama)"

K5: "Şu anki yürüttüğümüz öğrenme yönetim sisteminde eğitim ile ilgili olması gereken her şeyi görebiliyoruz. Sadece etkileşimin daha fazla olabileceğini, yine aynı şekilde takvim yapısının hocaların ders randevusu oluşturmaları halinde görülmesi gibi özelliklerin olması daha fazla katkı sağlar diye düşünüyorum. Yoksa asgari anlamda ortalamanın üzerinde bir olanak sağlıyor, gördüğüm kadarıyla... (Etkileşim yetersizliği)"

K9: "Canlı dersleri dinlerken aynı anda Canvas' ta dersin işte materyallerine ulaşabiliyorum, işte dersle ilgili tartışma sorularına ulaşabiliyorum eğer derste tartışma soruları tartışılacaksa, arkadaşlarımla yaptığı yorumları görebiliyorum, onlara atıfta bulunabiliyorum bu açıdan yeterli buluyorum. (Aynı anda birden fazla etkinlik yapabilme)"

K13: "Bence kesinlikle çok çok faydalı. Mesela hem işe devam etmiş ve geçimini sağlayacak kadar parayı alıp yaa para kazanmaya devam edip hem de yüksek lisansına ya da lisans okumak istiyorsan ve eğitimini tamamlayabiliyorsun. Hem de sadece sistem açısından bakarsak uzaktan eğitimin genel özelliği zaten işte tartışma olması, mesajla geri dönüt

alabilmemiz, hocalarımızla iletişim kurabilmemiz, ödevlerimizi hocalarımıza direkt sistem üzerinden yüklememiz daha güvenli bir ortamda bence. Ya maille gönderdiğimiz ödevler bazen kaybolabiliyor bazen spam olabiliyor. Ama sisteme direkt yüklediğiniz de zaten orda gözüküyor yani ödevimi yüklediğim zaten orada gözüküyor. Hocalar da çok rahat ulaşıyor eminim o yüzden avantajlı olduğunu düşünüyorum. (Eğitim gereksinimlerini karşılama-Erişim kolaylığı)”

Yeniliğin Algılanan Denenebilirlik Özelliğine İlişkin Bulgular

Üçüncü soruda katılımcılara “ÖYS’leri daha önce kullanım durumları” sorulmuştur. Katılımcılar bu soruda sistem ile ilgili deneyimi olanlar ve olmayanlar olarak iki kategoriye ayrılmıştır. Sistemin daha önce kullanımına ilişkin deneyimi olanlar yedi, deneyimi olmayanlar ise üç kod olarak belirlenmiştir.

Tablo 4 Katılımcıların denenebilirlik özelliğine ilişkin görüşleri

Denenebilirlik			
Deneyimi olanlar	f	Deneyimi olmayanlar	f
Kolay adapte olunması (K4, K8, K9, K10, K12, K13, K14, K15)	8	Deneme-yanılma (K2, K14, K16, K17, K18, K20)	6
Önceki deneyimlerin önemi (K4, K9, K20)	3	Bilgi eksikliği kaynaklı sorunlar olması (K2, K7)	2
Yönlendirici açıklamaların olması (K8, K12)	2	Kaygı (K3, K7)	2
Zorluk yaşanmaması (K5, K8)	2		
Detaylı olması (K8, K9)	2		
İyi bir veri tabanı (K5)	1		
Aktif kullanım (K5)	1		

Tablo 4.’te görüldüğü gibi sistem ile ilgili deneyimi olan katılımcılar “sisteme kolay adapte olma, önceki deneyimler ve yönlendirici açıklamaların olması”, sistem ile ilgili deneyimi olmayan katılımcılar ise “deneme-yanılma, bilgi eksikliği ve kaygı” kodları üzerinde görüş bildirmişlerdir. Sistemi daha önce deneyen katılımcıların sistemi kullanırken daha aktif ve sisteme hakim oldukları görülmüştür.

K5’in “Daha önce Edmodo, Sakai, Moodle, Canvas gibi birçok öğrenme yönetim sistemini kullandım. Canvas’ı özellikle daha önceki yüksek lisans çalışmamda ödev olarak incelemiştim. Şu an bulunduğum üniversitede biz Moodle’ “Evde Kal” adını verdik, aktif olarak onu kullanıyoruz. Ciddi bir veri tabanına sahip yani öğrencinin ve öğretim elemanının tüm hareketlerini veri tabanında rapor olarak alabiliyoruz. Yoğun bir şekilde kullanıyorum kesinlikle hiçbir zorluk yaşamadım” açıklamaları bunu göstermektedir. (İyi bir veri tabanı-Aktif kullanım-Zorluk yaşanmaması)

Daha önce sistemi denememiş olan K7 sistemin kullanımına ilişkin bilgi eksikliğinden dolayı karşılaştığı sorunları; “...verilen yönergeler biraz hani bu sistemin bu şekilde kullanılacağı ile ilgili ayrıntılı bir e-mail gelseydi mesela çünkü daha hiç sisteme girmediğim zaman çok paniklemişim acaba hani giriş yapabilecek miyim? Dersi kaçırarak mıyim? vs. hani ee biraz o bilgilere ulaşmak zor oldu benim için...” şeklinde belirtmiştir. (Bilgi eksikliği kaynaklı sorunlar olması- Kaygı)

K2 ise sistemi daha önce denemediğini ve sistemi kullanan öğrencilerin deneyimleri ile karşılaştığı sorunları nasıl çözdüğünü; “Daha önce farklı bir öğrenme yönetim sistemini kullanmadım. Şöyle söyleyeyim bu dönem ikinci dönemim, ilk dönem öncelikle sisteme girme problemi yaşadım yeterli bir bilgilendirme olmaması nedeniyle, sonrasında eski arkadaşlarımızın -ikinci dönemi olan arkadaşlarımızın- desteği ile bu şekilde girmemiz gerekiyor diye bize anlattılar ve ben onların verdiği bilgiler doğrultusunda girdim... Mesela şu konuda çok sıkıntı yaşamıştım, tartışmalara fotoğraf eklemek istediğimde kopyala yapıştır ile bunu gerçekleştiremedim ama oradaki butonlara basarak, üzerine dokunarak, deneyerek

oldu olmadı bu şekilde gerçekleşti yani o şekilde öğrendim.” şeklinde ifade etmiştir. (Deneme-yanılma)

Sistemi daha önce kullanmanın yanı sıra bilişim teknolojilerine ilişkin eğitim almış olmanın etkisini K4; “...üniversite ilk yıllarında Moodle kullandım çok az bir süre ama uzaktan iki dersimi uzaktan eğitim olarak aldım iki dersi ortak dersti çünkü yani adapte olma sürecim tabii ki hızlıydı. Çünkü alanım üniversitede okuduğum alandan dolayı ve geçmişten dolayı bilişim sistemleri üzerine eğitim aldım sürekli dolayısıyla çok hızlı bir adaptasyon sürecim oldu zaten, evet çok iyi uyum sağladım.” olarak dile getirmiştir. (Kolay adapte olunması-Önceki deneyimlerin önemi)

Yeniliğin Algılanan Karmaşıklık Özelliğine İlişkin Bulgular

Dördüncü soruda katılımcılara “sistemi karmaşık buluyor musunuz, eğer karmaşık buluyorsanız, hangi noktalarda karmaşık geldi ve neden?” sorulmuştur. Verilen cevaplar doğrultusunda sistemin karmaşıklığına ilişkin olumlu ve olumsuz olarak iki kategori belirlenmiştir. Buna göre yedi olumlu, üç olumsuz kod ortaya çıkmıştır.

Tablo 5 Katılımcıların karmaşıklık özelliğine ilişkin görüşleri

Karmaşıklık	f	Olumsuz	f
Olumlu			
Anlaşılır olma (K2, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K18, K19, K20)	17	Karmaşık olma (K1, K17)	2
Kullanımı kolay (K2, K4, K8, K10)	4	Sistemin tanıtılmamasının yarattığı sorunlar (K1)	1
Sistemin erişilebilirliği (K9, K13, K18)	3	İçeriğin sıralanışı kötü (K1)	1
Kolay uyum sağlama (K3, K6, K7)	3		
İçeriği iyi barındırma (K4)	1		
Basit arayüze sahip olma (K4)	1		
Deneme-yanılma yoluyla sistemin öğrenilmesi (K5)	1		

Tablodan anlaşıldığı üzere katılımcılar sisteme ilişkin en fazla; “karmaşık değil, kullanım kolaylığı, içeriği iyi barındırma ve basit ara yüze sahip olma” kodları ile düşüncelerini belirtmişlerdir. Bunun yanında “sistemin yeterince tanıtılmamasının yarattığı sorunlar”, “karmaşık olma” da birer kod oluşturmuştur.

Katılımcıların sistemi karmaşık bulmadığı ve kolay uyum sağladıklarına dair K3 görüşünü; “Yani ilk bakışta bir göz korkutuyor ama sistemde biraz gezindikçe hemen adapte olunabiliyor. Kolay uyum sağlanabiliyor” olarak ifade etmektedir.

K13 ise “Hayır sistem karmaşık değil hatta ben şifreleri oluştururken hep karıştırırım, unuturum direkt e-devlet şifrele giriş yapıyorum mesela. Şifre almama bile gerek kalmadı. O yüzden karmaşık değil, kolay erişim imkanı var. Canvas’ın ara yüzü gayet kullanışlı sol taraftaki paneldeki ulaşabileceğimiz şeyler elimizin altında.” olarak belirtmiştir (Anlaşılır olma- Sistemin erişilebilirliği)

Özellikle sistemle ilk karşılaşmada, öncesinde bilgi verilmediği için, yaşanan sıkıntıları K1; “inanılmaz karmaşık buluyorum. Ders içerikleri, tartışma bölümlerine ulaşmak, canlı derste bir sıkıntı çekmiyoruz ama derslere ulaşmada ve onları bulmada zorluk çekiyoruz. Ödevi bulmakta, ödevi yüklemekte çok sıkıntı çekiyoruz diye düşünüyorum, dosya yüklemeye. İnanır mısınız ben ders seçiminde sisteme ulaşamadım, bana ders seçmediniz diye aradılar dedim ben sisteme geçemiyordum e-postayla dersleri seçip öyle gönderdim öyle aldılar beni yani bir danışman atanır sistemi öğretir, mesela ben yüksek lisansa gidiyorum nereye gireceğim? Nasıl gireceğim? Hangi modülden gireceğim? İnanın Mergen’i de bilmiyordum o yüzden...” olarak özetlemiştir. (Karmaşık olma- Sistemin tanıtılmamasının yarattığı sorunlar)

Yeniliğin Algılanan Gözlenebilirlik Özelliğine İlişkin Bulgular

Katılımcılara beşinci soruda "Sistemi yararlı buluyor musunuz? Hangi açılardan yararlı ya da yararsız? Bu sistemi başkalarına tavsiye eder misiniz?" sorusu sorulmuştur. Böylelikle katılımcıların sistemi kullanırken çevresindeki bireylerle görüşlerini paylaşıp paylaşmadığına ilişkin gözlenebilirliği öğrenilmeye çalışılmıştır. Cevaplar olumlu ve olumsuz iki kategoride toplanmıştır. Bu doğrultuda olumlu 14, olumsuz üç kod oluşmuştur.

Tablo 6 Katılımcıların gözlenebilirlik özelliğine ilişkin görüşleri

Gözlenebilirlik			
Olumlu	f	Olumsuz	f
Yararlı (K3, K4, K6, K8, K9, K11, K12, K13, K16, K17, K18, K20)	12	Geliştirilmeli (K1, K7, K12)	3
Kullanışlılık (K4, K5, K14, K15)	4	Yararsız (K1)	1
Sistemin kullanımının kolay öğrenilmesi (K2, K4, K19, K20)	4	Canlı derslerde sınırlı etkileşim sağlama (K7)	1
Uzaktan eğitim için ideal olma (K4, K5, K7)	3		
Zengin içerik (K5, K6)	2		
Planlı, düzenli olma (K8, K9)	2		
Basit ara yüze sahip olması (K9)	1		
Etkili öğrenmeler sağlama (K6)	1		
Ayrıntılı yapıda olma (K8)	1		
Diğer sistemlere kıyasla kullanışlı olma (K2)	1		
Fırsat eşitliği sağlama (K5)	1		
Örgün eğitimle eşdeğer başarı sağlama (K5)	1		
Etkinliklere katılımı artırma (K5)	1		
Sisteme entegre uygulamaların olması (K9)	1		

Tablo 6'da görüldüğü gibi katılımcılar sistemi yararlı bularak çevresindeki bireylere tavsiye etmiştir. Aynı zamanda "zengin içerik, uzaktan eğitim için ideal olma, sistemin kullanımının kolay öğrenilmesi ve basit arayüze sahip olması" üzerinde durulmuştur. Katılımcılardan biri çevresindeki bireylere tavsiye etme imkânı bulamadığını belirtirken, üç katılımcı geliştirilmesi gerektiğinden bahsetmiştir.

Sistemi yararlı bulan katılımcıların olumlu olarak birçok özelliğine değindiği görülmüştür. Bunun yanı sıra örgün eğitimle eşdeğer başarı elde edildiği görüşü de dile getirilmiştir. Ayrıca canlı derslerde yeterince etkileşim olmamasından dolayı tavsiye edilmediği açıklaması da olumsuz kategorisinde yer almıştır. Katılımcıların sistemin gözlenebilirliğine ilişkin bazı betimleyici ifadeleri ise şunlardır:

K5: "Hatta çok büyük bir iddia gibi görünebilir ama uzaktan öğrenim geleneksel eğitime göre kıyaslandığında benim için çok büyük bir avantaj gibi geliyor. Yani öğrenme ile ilgili herhangi bir eksiklik olmuyor. Gayet başarılı bir şekilde yürütüyorum. Bunu zaten kendi birimimde öğrencilerimde kullandığım için çok keyifli olarak değerlendirebilirim. Hatta dersimi hem yüz yüze hem de uzaktan yaptığımda akademik ortalamalarında herhangi bir değişiklik olmadığını ama etkinlik anlamında uzaktan katılanların daha farklı bir (olumlu)yaklaşımla dersi takip ettiğine bizzat şahit oldum. Dolayısıyla verimli, kullanışlı bir uzaktan eğitim sistemi olduğu için başarılı buluyorum ve bu anlamda eğitim almak isteyen insanları da özellikle fırsat yaratamayan, zaman-mekân açısından fırsat bulamayan insanlara da her zaman öğrenci olmadan önce de (Anadolu Üniversitesi öğrencisi) yine de öneriyordum. (Örgün eğitimle eşdeğer başarı sağlama- Uzaktan eğitim için ideal olma- Kullanışlılık)"

K7: "...çünkü bazen iki üç arkadaş kamerasını açtığı zaman bile acaba kameraları kapatsak mı? Hani sesler gidip geliyor vs. gibi böyle bir şey oluyor nasıl diyeyim konuşmalar olmaya başlıyor belki hani o konuda bir iyileştirmeye ihtiyaç var... (Geliştirilmeli- Canlı derslerde sınırlı etkileşim sağlama)"

K12: "Tavsiye ederim ama daha da geliştirilmesini isterim. Hani açık öğrenme kaynaklarının daha fazla yüklenmesini veya kişilerin daha aktif bir şekilde dâhil edilmesini isterim ama tavsiye ediyorum. (Geliştirilmeli)"

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırma yeniliğin yayılımı kuramı çerçevesinde Anadolu Üniversitesi Uzaktan Öğretim Bölümü Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencilerinin öğrenme yönetim sistemini algılanan yarar özelliklerine göre incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma kapsamında ÖYS'lerin yeniliğin benimsenme süreçlerinde algılanan yarar özelliklerinin (göreceli avantaj, uyumluluk, karmaşıklık, denenebilirlik ve gözlemlenebilirlik) katılımcılar tarafından olumlu olarak algılandığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuç, Rogers'ın (2003) yeniliğin özelliklerinin, bireylerin bu özelliklere ilişkin algılarının, yeniliklerin benimsenme oranını yordadığını belirttiği çalışmasıyla uyumludur.

Araştırmada yeniliğin algılanan yarar özelliklerinden "göreceli avantaj"a ilişkin sonuçlara bakıldığında; ÖYS'lerin sistemin kullanışlı olması, tasarımının iyi olması, sistemde birçok etkinliğin yer alması ile sistemin sade ve basit olması gibi avantajlı özellikleri nedeniyle katılımcılar tarafından benimsendiği görülmüştür. Bununla birlikte sistemin sosyal ve teknik yetersizliklerinden kaynaklanan etkileşim sınırlılığı ise yeniliğe uyumu olumsuz etkileyen unsurlar olarak ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar, Teng vd.'nin (2002) yeniliklerin pratik olma, kolaylık, kullanılabilirlik vb. gibi özelliklerinin göreceli avantaj olarak algılandığı ve yeniliğin algılanan avantajına bağlı olarak yeniliğe uyumun kolaylaştığını belirttiği çalışması ve Murphy ve Lindner'in (2001), Kabbar ve Crump'ın (2006) ve Duan vd.'nin (2010) yeniliklerin algılanması ile benimsenmesi arasında ilişki olduğunu ve göreceli avantajın burada etkili olduğunu belirttikleri çalışmaları ile benzerlik göstermektedir. Ayrıca Tosuntaş ve Çubukçu'nun (2019) öğretmen adaylarının bulut teknolojisi kullanımlarını etkileyen faktörleri inceledikleri çalışmalarında; bulut teknolojilerinin kullanımının kolaylığına, uygunluğuna ve denenebilirliğine ilişkin algılarının tutumları üzerindeki olumlu etkisi olduğu ve tutumların belirlenmesinde ise en önemli etkiyi göreceli avantajın sağladığını belirtmişlerdir. Buna göre yeniliğe ilişkin sadelik, kullanılabilirlik gibi avantajlar ya da etkileşim yetersizliği gibi dezavantajlar bireyin yeniliğe yaklaşımını dolayısıyla yeniliği tercih etmesinde veya etmemesinde etkili olabilmektedir.

Yeniliğin algılanan özelliklerinden "uyumluluk" özelliğine bakıldığında ise araştırmada katılımcıların ÖYS'leri eğitim gereksinimlerini karşılama ve etkileşimli iletişim sunmada olumlu olarak değerlendirdikleri sonucuna varılmıştır. Rogers (2003) bir yeniliğin hedef kitlenin beklentileri, gereksinimleri, mevcut değerleri ve geçmiş deneyimleri ile tutarlı olarak algılanma derecesi olduğunu ifade etmektedir. Dolayısıyla araştırmanın bu sonucu, Mkhize vd. (2017), Pacharapha ve Ractham (2012) ile Duan vd. (2010) uyumluluğun yenilikçi bir öğrenme sisteminin benimsenmesinde olumlu bir etkiye sahip olduğu ve öğrenme deneyimleri ve normlarıyla uyumlu olarak algılanan yeniliği benimseme olasılıklarının daha yüksek olduğunu belirledikleri çalışmalarla benzer sonuçlar göstermektedir. Bu doğrultuda araştırmada katılımcıların ÖYS'leri kendi eğitim gereksinimlerini karşılamaına bağlı olarak olumlu şekilde nitelendirdikleri ve buna uyum gösterdiklerinin görüldüğü söylenebilir.

Yeniliğin algılanan özelliklerinden "denenebilirlik"e ilişkin araştırma sonuçlarında ise daha önceden bu sistemi kullanan araştırma katılımcılarının sisteme kolay adapte oldukları ve yönlendirici açıklamaların denenebilirlik özelliğinde etkili olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Araştırmada sistem deneyimi olmayanların ise deneme-yanılma, bilgi eksikliği ve kaygı gibi sorunlar yaşadığı sonucuna varılmıştır. Buna göre yeniliğe ilişkin deneyimler ile yeniliğe uyum sağlama arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Bu sonuç Açıkgül ve Diri'nin (2020) "bireylerin yeniliğe ilişkin deneyimlerinin yeniliği benimseme düzeyi üzerinde belirleyici olduğu" ve Govender vd. (2014) denenebilirlik özelliğinin benimseme oranıyla olumlu bir şekilde ilişkili olduğu araştırmalarının bulgularıyla örtüşmektedir. Araştırmada daha önce bir ÖYS kullanmamış

katılımcıların bilgi eksikliğine bağlı olarak kaygı hissettikleri ve deneme yanılma yoluyla sisteme uyum sağlamaya çalıştıkları belirtilebilir.

Araştırmada yeniliğin benimsenmesinde öğrenme yönetim sistemlerinin kullanımına ilişkin "karmaşıklık" düzeyi ile ilgili katılımcıların genel olarak sistemi karmaşık bulmadıkları ve sistemin kullanımının kolay olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında sistemi kullanmakta zorlanan katılımcıların da olduğu tespit edilmiştir. Karmaşıklık, yeniliğin kullanıcılarının veya benimseyenlerin yeniliği daha az zorlayıcı ve kullanımı kolay bulma derecesini ifade eder (Bennett ve Bennett, 2003; Rogers, 2002). ÖYS'lerin kullanımı kolay sistemler biçiminde tasarlanarak öğrenenlerin hizmetine sunulması ya da sistemin kullanımı ile ilgili öğrenenlere bilgilendirilmelerin yapılması kurumlar tarafından benimsenmesi gereken yaklaşımlar olabilir.

Araştırmada yeniliğin yayılımı kuramındaki yarar algısına ilişkin son özellik olan "gözlenebilirlik" özelliğine ilişkin sonuçlara bakıldığında ise katılımcıların ÖYS'leri kullanmaları sonucunda sistemle ilgili olarak çevrelerindeki bireylerle görüşlerini paylaşımlarında sistemi yararlı, kullanışlı, uzaktan eğitime uygun bulmaları ve çevrelerine tavsiye etmeleri gözlenebilirlik özelliğinin unsurları olarak belirlenmiştir. Rogers'a (2003) göre, gözlenebilirlik olumlu karşılanırsa benimseme oranı daha yüksek olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla kurumların yenilikleri benimsemesi ve kullanması algılanan yararın belirleyicisi olabilir.

Araştırmalardan elde edilen bulgular doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir:

1. Çalışmada öğrenme yönetim sistemlerinin sosyal ve teknik yetersizliklerinden kaynaklanan etkileşim sınırlılığı sorunları yeniliğe uyumu olumsuz etkileyen unsurlar olarak ortaya çıktığından, bu ortamlarda etkileşimi artıracak uygulamaların yer almasının sağlanması için öğretim tasarımcılarının etkileşimli ortamlara ilişkin tasarımlar yapması,
2. Daha önce bir ÖYS kullanmamış katılımcıların bilgi eksikliğine bağlı olarak kaygı hissettikleri ve deneme yanılma yoluyla sisteme uyum sağlamaya çalıştıkları sonucundan hareketle, kullanıcılara ÖYS kullanımına ilişkin eğitim verilmesi gerekliliği ve onların kaygılarını azaltacak eğitim uygulamalarının yapılması gerektiği önerilmektedir.
3. Bununla birlikte bu çalışmada ÖYS'ler yeniliğin yayılımı kuramındaki yeniliğin algılanan özelliklerine ilişkin beş temel özellik kapsamında incelenmiştir. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda kuramın diğer özelliklerinin de temel alınarak gerçekleştirilmesi veya bu özelliklerin etkilerine ilişkin karşılaştırmalı çalışmaların farklı alanlarda ve farklı örneklem grupları ile yapılması önerilmektedir.

Yazar Katkı Oranları

Çalışmaya 1. Yazar: %50, 2. Yazar: %50, oranında katkı sağlamıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı

"Öğrenme Yönetim Sistemlerinin (ÖYS) Yeniliğin Yayılımı Kuramı Çerçevesinde İncelenmesi: Anadolu Üniversitesi Tezsiz Yüksek Lisans Öğrenci Görüşlerine İlişkin Bir Araştırma" başlıklı makalemizin herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur. Yazarlar arasında da herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Açıkgül, K. ve Diri, E. (2020). Matematik öğretmen adaylarının mobil öğrenmeyi benimseme düzeylerinin yeniliğin yayılması teorisi çerçevesinde incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 50, 353- 373. doi:10.9779/pauefd.593656
- Al-Handhali, B. A., Al-Rasbi, A. T., & Sherimon, P. C. (2020). Advantages and disadvantages of learning management system (LMS) at AOU Oman. *International Journal of Technology*, 1(2), 222-228.
- Ally, M. (2011). Foundations of educational theory for online learning. (T. Anderson, Ed.), *Theory and practice of online learning* (pp.15-44). AU Press, Second Edition.
- Anadolu Öğrenme Yönetim Sistemi. (2022, Aralık, 9). <https://mergen.anadolu.edu.tr/>
- Anadolu Üniversitesi. (2022, Ocak, 31). <https://www.anadolu.edu.tr/>

- Bennett, J. & Bennett, L. (2003). A review of factors that influence the diffusion of innovation when structuring a faculty training program. *The Internet and Higher Education*, 6(1), 53–63.
- Creswell, J. W. & Poth, C. N. (2016). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Sage publications.
- Dingfelder, H. E. & Mandell, D. S. (2011). Bridging the research-to-practice gap in autism intervention: An application of diffusion of innovation theory. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 41(5), 597–609.
- Duan, Y., He, Q., Feng, W., Li, D. & Fu, Z. (2010). A study on e-learning take-up intention from an innovation adoption perspective: A case in China. *Computers & Education*, 55(1), 237–246.
- Evans, T.D. & Haughey, M. (2014). Online distance education models and research implications. (O.Zawacki-Richter & T. Anderson, Eds.), *Online distance education: Towards a resear agenda (pp 131-150)*. AU Press.
- Finley, T.R. (2003). *A descriptive study of utilization of technology from a perspective of full-time faculty in Virginia's higher education teacher-education programs* (Doctoral dissertation, The George Washington University, 2003). ProQuest DigitalDissertations. (UMI No. AAT 3083800).
- Garrison, D. R & Cleveland-Innes, M F. (2010). Foundations of distance education. (M.F. Cleveland-Innes & D. R. Garrison, Eds.). *An introduction to distance education: Understanding teaching and learning in a new era içinde* (ss.13-25). Routledge: Taylor and Francis Group
- Govender, D. W., Dhurup, M. & Y. Mudaly (2014). Perceptions of learners of a learning management system to support teaching and learning using the diffusion of innovation theory. *Mediterranean Journal of Social Sciences MCSER* 5(8), 377-385. Doi:10.5901/ mjss.2014.v5n8p377
- Hackett, P. M. & Schwarzenbach, B. (2016). Ethographic cavcats (P.M. Hackett, Ed.), *Qualitative research methods in consumer psychology: ethnography and culture*.
- Jebeile, S., & Reeve, R. (2003). The diffusion of e-learning innovations in an Australian secondary college: Strategies and tactics for educational leaders. *The Innovation Journal: The Public Sector Innovation Journal* 8(4), 2-12.
- Kabbar, E. F. & Crump, B. J. (2006). The factors that influence adoption of ICTs by recent refugee immigrants to New Zealand. *Informing Science: International Journal of an Emerging Transdiscipline*, 9, 111–121.
- Kandemir, C. M. (2013). Bulut tabanlı öğrenme yönetim sistemi: Canvas. 1st *Internation Instructional Technologies & Teacher Education Symposium*.
- Mbati, L. & Minnaar, A. (2015). Guidelines towards the facilitation of interactive online learning programmes in higher education. *International Review of Research in Open and Distributed Learning* 16 (2), 272-287.
- McKenzie, J. (2001). How teacher learn technology best. From now on: *The Educational Technology Journal*, 10(6).
- Merriam, S. B. (2013). Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber (Çev. Turan, S.). Ankara: Nobel Yayıncılık (Özgün çalışma, 2009).
- Mkhize, P., Mtsweni E. S & Buthelezi, P. (2017). Diffusion of innovations approach to the evaluation of learning management system usage in an open distance learning institution. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*. 17(3),295-312. <https://doi.org/10.19173/irrodl.v17i3.2191>
- Murphy, T.H., & Lindner, J.R. (2001). Building and supporting online learning environments through web course tools: It is whippy, but does it work? <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED463751.pdf>
- Pacharapha, T., & Ractham, V. V. (2012). Knowledge acquisition: The roles of perceived value of knowledge content and source. *Journal of Knowledge Management*, 16(5), 724–739.
- Rogers, E.M. (2003). *Diffusion of innovations* (5th ed.). New York: Free Press.
- Seggie, N. & Bayyurt, Y. (2017). *Nitel araştırma yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımlar*. Anı Yayıncılık.
- Simonson, M., Smaldino, S., Albright, M. & Zvacek, S. (2006). *Teaching and learning at a distance: Foundations of distance education* (3rd ed.). New Jersey: Prentice Hall
- Sönmez, V., & Alacapınar, F. (2013). Örneklandırılmış bilimsel araştırma. Anı Yayıncılık.

- Süral, İ. (2010). Moodle öğrenme yönetim sisteminin ilköğretimde destek amaçlı kullanımı. International Educational Technology Conference. 2, 976-980. İstanbul: IETC.
- Teng, T. C., Grover, V. and Güttler, W. (2002), "Information technology innovations: General diffusion patterns and its relationships to innovation characteristics", *IEEE Transactions on Engineering Management*, 49 (1), 13-27.
- Tosuntaş ve Çubukçu, Z. (2019). Yeniliklerin yayılması teorisi bağlamında öğretmen adaylarının bulut teknolojisi kullanımlarını etkileyen faktörler. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 20, 957-976
- Uça Güneş, E. P., & Usta, İ. (2017). Öğrenme yönetim sistemleri. Anadolu Üniversitesi Basımevi
- Venkatesh, V., and Davis, F. D. A, (2000). Theoretical extension of the technology acceptance model: Four longitudinal field studies, *Management Science*, 46(2),. 186-204.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2006). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Seçkin Yayıncılık

Extended Abstract

With the adoption of new approaches in the field of distance education and the widespread use of e-learning, the importance of learning management systems is increasing. The effective use of these systems, which provide interactive learning environments for learners, is also gaining importance.

The aim of this study is to examine the use of learning management systems by Anadolu University Distance Education Department Non-Thesis Master's Degree students in line with the perceived characteristics of innovation within the framework of Diffusion of Innovation Theory. In line with this general purpose, the study aims to determine the adoption levels of the perceived characteristics of innovation (relative advantage, compatibility, complexity, trialability, observability), the usage status of LMSs, the degree of effectiveness of the system, and the opinions and suggestions of the users about the system according to the Diffusion of Innovation Theory.

The research was conducted with the basic qualitative research approach, one of the qualitative research methods. With the basic qualitative approach, it is aimed to reveal the perspectives of individuals by taking the views of a process, a phenomenon or the relevant participants on the subject. In determining the study group, criterion sampling, which is a type of purposive sampling that meets predetermined criteria and is based on non-probability sampling, was used. The participants in the study were included in the study according to their use of learning management systems in learning-teaching processes. Thus, this phenomenon, which is the subject of the research, was tried to be reflected with the experiences of living people.

The participants of the study consisted of 20 students, 15 female and 5 male, who were doing their master's degree without thesis at Anadolu University Institute of Social Sciences, Department of Distance Education in the fall semester of 2021-2022 academic year. Interview technique was used to collect the research data. A semi-structured interview form was developed for the interview and the interviews were conducted via telephone and recorded with a recording device. Content analysis method was used to analyze the data and the themes and related codes were expressed in tables.

As a result of the study, it was seen that there was a significant relationship between the relative advantage, compatibility, trialability, complexity and observability characteristics of the innovation and the level of adoption of the innovation within the framework of the Diffusion of Innovation Theory. Furthermore, the study found that factors such as age, gender, seniority, and occupation of the participants have no impact on their impression of the benefits of the LMSs. It is stated that as the relative advantage, compatibility, trialability and observability of the innovation increases, the speed of adoption of the innovation increases, whereas the level of adoption of the innovation will increase with the decrease in the level of complexity of the innovation. Accordingly, in this study, it was seen that there may be an increase in the speed of the participants' adoption levels of LMSs

This research is considered as an important research since there are not enough studies in the literature on the adoption of LMSs within the framework of Diffusion of Innovation Theory and it is believed that it will contribute to future studies. At the same time, this research can be supported with quantitative data in the future. In addition, it is also suggested that qualitative and quantitative studies should be conducted for instructors.